

FORSVARSMINISTERIET

SAMLENOTAT

om

Udkast til Rådets konklusioner om en fællesskabsramme for katastroforebyggelse i EU
af 12. november 2009,
15394/09

Nyt notat

13. november 2009

1. Resumé

På baggrund af bl.a. Kommissionens meddelelse om katastroforebyggelse fra februar 2009 har det svenske EU-formandskab den 2. september 2009 udsendt udkast til rådskonklusioner. I konklusionerne lægges der op til tiltag vedrørende forebyggelse af natur- og menneskeskabte katastrofer, og der bygges videre på eksisterende forebyggelsesinitiativer og -politikker, idet det understreges, at ansvaret for forebyggelse primært ligger hos medlemsstaterne. Samtidig lægges der op til udvikling af en række nye forebyggelsesinitiativer på fællesskabsniveau, hvor EU-handling vurderes mere effektiv end handling på nationalt, regionalt og lokalt niveau. I samarbejde med medlemsstaterne anmodes Kommissionen om på fællesskabsniveau inden 2010 at udvikle ikke-bindende retningslinjer vedrørende metoder for kortlægning af risici, vurderinger og analyser, blandt andet for senere at sikre bedre sammenlignelighed mellem medlemsstaterne. Desuden skal Kommissionen inden udgangen af 2012 i samarbejde sammen med medlemsstaterne blandt andet udvikle ikke-bindende retningslinjer om minimumstandarder for katastroforebyggelse; gøre information om risici tilgængeligt for Kommissionen med henblik på udvikling af en oversigt over større risici, som Fællesskabet står overfor i fremtiden samt identificere typer af risici, som deles af medlemsstaterne eller regioner inden for EU. Overordnet støtter Danmark formandskabets udkast til rådskonklusioner.

2. Baggrund

Kommissionen udsendte en meddelelse (COM(2009) 82 final) den 23. februar 2009 om forslag til "En fællesskabsstrategi til forebyggelse af naturkatastrofer og menneskeskabte katastrofer", der har til formål at igangsætte en proces, som bl.a. skal føre til identifikation af tiltag, der vil kunne inkluderes i en fællesskabsstrategi. Den 27.-29. juli 2009 afholdt det svenske EU-formandskab i Stockholm, i samarbejde med Kommissionen, en EU-workshop om forebyggelse. På baggrund af disse workshopdrøftelser og kommissionsmeddelelsen har det svenske EU-formandskab udarbejdet et udkast til rådskonklusioner.

En række faktorer fremhæves som begrundelse for udarbejdelse af rådskonklusionerne:

- Det fremhæves, at EU indenfor de senere år har været vidne til en markant stigning i antallet af natur- og menneskeskabte katastrofer, og at denne udviklingstendens sandsynligvis vil fortsætte. Det anerkendes at forebyggelse spiller en væsentlig rolle i forhold til tilpasning til klimaændringer og at effektiv katastroforebyggelse er vigtig i bestræbelserne på at redde menneskeliv og beskytte miljøet, ejendom og den kulturelle arv.
- Det understreges, at medlemsstaterne primært er ansvarlige for beskyttelsen af deres borgere, og at yderligere handling på fællesskabsniveau bør komplementere nationale handlingstiltag og bør således fokusere på områder, hvor en fælles tilgang er mere effektiv end selvstændige nationale tiltag.

- Ligeledes fastslås det, at forebyggelse på fællesskabsniveau bør baseres på eksisterende viden, fremme og støtte nationale initiativer mellem medlemsstater, undgå duplikering og udvikle synergier med nationale og internationale tiltag. Ligeledes tilskyndes samarbejde mellem regioner i medlemsstater med samme typer risici. Der henvises til både EU og internationale aktiviteter, handlingsprogrammer og retsakter m.v. bl.a. "Hyogo Framework for Action 2005-2012".
- Derudover lægges der i udkast til rådskonklusioner op til, at en fællesskabsramme indenfor katastroforebyggelse bør fokusere på udvikling af vidensbaserede katastroforebyggelsesstrategier på alle forvaltningsniveauer, sammenkædning af aktører og strategier i alle katastrofehandterings stadier samt udnyttelse af bestående instrumenter mere effektivt i forbindelse med katastroforebyggelse.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Det overordnede formål med udkast til rådskonklusioner er at støtte op om forebyggelsesinitiativer på fællesskabsniveau med henblik på, hvor det er muligt, at undgå katastrofer, og hvor dette er uundgåeligt at sigte mod at reducere katastrofernes konsekvenser og minimere deres påvirkning.

Helt konkret anmodes Kommissionen derfor om at:

- Indsamle eksisterende information på området, herunder erfaringer og best practices relateret til større katastrofer og inddrage disse økonomiske og sociale indvirkninger.
- I samarbejde med medlemsstaterne om på fællesskabsniveau at udvikle ikke-bindende retningslinjer inden 2010 vedrørende nationale metoder for kortlægning af risici, vurderinger og analyser, herunder for senere at sikre bedre sammenlignelighed mellem medlemsstaterne.
- Inden udgangen af 2012 i samarbejde sammen med medlemsstaterne at udvikle ikke-bindende retningslinjer om minimumstandarder for katastroforebyggelse, særligt i forhold til de typer af risici, som deles af medlemsstater og i regioner inden for EU.
- På basis af eksisterende nationale risikoanalyser at forberede en oversigt over større natur- og menneskeskabte risici, som Fællesskabet kan støde på under hensyn til de forventede klimaændringer.
- Skabe større udveksling af best practices og erfaringer indenfor katastroforebyggelse.
- Promovere et tæt samarbejde mellem relevante forskningsinstitutioner for at højne vidensudveksling mellem forskningsmiljøet og det politiske niveau.
- Overveje potentielle prioriteter for relevante fællesskabsfinansierede forskningsprojekter sigtende mod etablering af sammenhænge mellem klimaforandring og naturkatastrofer, vurdere de sociale og økonomiske omkostninger ved katastrofer samt udvikle teknologier indenfor dette område.
- Etablere europæisk netværk bestående af repræsentanter fra forskellige nationale myndigheder og andre aktører med henblik på udvikling af anbefalinger.

- Promovere et sammenhængende EU bidrag til United Nations International Strategy for Disaster Reduction (UN ISDR) ved at støtte initiativer i medlemsstaterne i relation til Hyogo Framework for Action.
- Forbedre links mellem eksisterende "early warning systems".
- Støtte "public awareness" initiativer og uddannelse indenfor katastrofehandtering.
- Støtte en aktiv forebyggelsespolitik i hele EU ved at støtte handlinger på forskellige niveauer, herunder tilskynde til samarbejde mellem regioner i medlemsstater med samme typer risici.
- Udvikle en oversigt over eksisterende instrumenter for fællesskabsfinansiering med det formål at støtte aktiviteter inden for katastroforebyggelse. Formålet vil være at vurdere muligheden for yderligere integrering af katastroforebyggelse i eksisterende EU finansieringsfonde.
- Sikre at implementeringen, reviewet og yderligere udvikling af relevante fællesskabsinitiativer og finansieringsfonde tager hensyn til katastroforebyggelse.

Medlemsstaterne anmodes ligeledes om at:

- Dele og gøre "best practices", erfaringer og relevante data tilgængelige.
- Opfordre til at sammenkæde aktører involveret i katastroforebyggelse i de forskellige faser af katastrofehandlingen.
- Inden udgangen af 2011 at videreudvikle nationale tilgange til og procedurer for risikohåndtering, herunder risikovurderinger dækkende større natur- og menneskeskabte katastrofer og under hensyn til den fremtidige påvirkning fra klimaforandringer.
- Inden udgangen af 2011 gøre information om risici tilgængeligt for Kommissionen med henblik på udvikling af en oversigt over større risici som Fællesskabet står overfor i fremtiden.
- Støtte og udvikle "public awareness" og uddannelse af befolkningen f.s.v.a. katastrofehandtering, forbedring af links mellem 'early warning' systemer etc.
- Give plads til udveksling mellem forvaltnings- og forskningsinstitutioner.
- Gøre fuld brug af mulighederne ved fællesskabsfinansiering med henblik på at implementere nationale katastroforebyggelsesstrategier og tiltag.

Afslutningsvis inviteres Kommissionen til inden 2010 at præsentere relevante initiativer inden for katastroforebyggelse, herunder at komplementere emner fra herværende rådskonklusioner samt stille forslag til instrumenter for at vurdere handlinger om katastroforebyggelse. Sådanne nye initiativer bør være konsistente med øvrige relevante EU initiativer primært i relation til tilpasning til klimaforandringer og bør være på linje med prioriteterne fra Hyogo Framework for Action.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

I det der er tale om rådskonklusioner ses disse ikke i sig selv at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Udkast til rådskonklusioner har været i høring i EU specialudvalget på civilbeskyttelsesområdet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens holdning, at formandskabets udkast til rådskonklusioner overordnet kan støttes. Fra dansk side skal det understreges, at forebyggelse som udgangspunkt er et nationalt ansvar og forpligtelse. Det findes positivt, at der i udkastet til rådskonklusioner lægges op til at bygge videre på eksisterende nationale politikker og instrumenter.

Regeringen finder det endvidere positivt, at arbejdet med risikoanalyserne kan bidrage til at styrke forebyggelsesindsatsen mod katastrofer, herunder blandt andet de årligt tilbagevendende skovbrande, der erfaringsmæssigt påfører Fællesskabet og særligt udsatte medlemsstater store omkostninger - både økonomisk og velfærdsmæssigt. Arbejdet ses også at kunne bidrage til at skabe en oversigt over de risici, som man på fællesskabsniveau forventeligt vil komme til at stå over for i fremtiden.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Ligesom de tidligere drøftelser i foråret 2009 vedrørende Kommissionens meddelelse om katastrofeforebyggelse har der været generel og bred tilslutning til udkastet til rådskonklusioner.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Folketingets Europaudvalg har tidligere modtaget grundnotat om Kommissionens meddelelse om katastrofeforebyggelse (COM(2009) 82 final) den 18. maj 2009. Folketingets Forsvarsudvalg har ligeledes modtaget grundnotatet til orientering.